

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU EVROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU (EURATOM) I DRŽAVA NEČLANICA EVROPSKE UNIJE O UČEŠĆU POTONJIH U DOGOVORIMA ZAJEDNICE ZA RANU RAZMENU INFORMACIJA U SLUČAJU RADIOLOŠKE VANREDNE SITUACIJE (*ECURIE*)

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*), sačinjen u Briselu, 29. januara 2003. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*), u originalu na engleskom i u prevodu na srpski jezik glasi:

AGREEMENT**between the European Atomic Energy Community (Euratom) and non-member States of the European Union on the participation of the latter in the Community arrangements for the early exchange of information in the event of radiological emergency (Ecurie)**

(2003/C 102/02)

THE PARTIES TO THIS AGREEMENT.

Whereas Council Decision 87/600/Euratom created a framework, in the form of the Ecurie arrangements, for the Early exchange of information in the event of a radiological emergency.

Whereas the efficiency of the Ecurie arrangements will be improved if third countries and in particular the neighbouring countries of the European Union participate.

Whereas Bulgaria, Cyprus, the Czech Republic, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Malta, Poland, Romania, the Slovak Republic, Slovenia, Switzerland and Turkey, hereinafter 'the Participating Countries', should be invited to become party to this Agreement,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Purpose and scope

The Agreement relates to notification arrangements and the exchange of information in all instances in which one of the Participating Countries or a Member State of Euratom decides to take measures of a widespread nature to protect the general public in the event of a radiological emergency resulting from:

- (a) an accident occurring within its territory involving any of the following installations or in connection with any of the following fields of activity:
- any nuclear reactor, wherever located,
 - any other nuclear fuel cycle facility,
 - any radioactive waste management facility,
 - the transport and storage of nuclear fuels or radioactive waste,
 - the production, use, storage, disposal and transport of radioisotopes for agricultural, industrial, medical and related scientific or research purposes,
 - the use of radioisotopes for the generation of energy in space objects;
- or
- (b) any other accidents as a result of which a significant release of radioactive material has occurred or is likely to occur;
- or

- (c) the detection, within or outside its territory, of abnormal levels of radioactivity which are likely to be detrimental to public health.

Article 2

Exchange of information where measures referred to in Article 1 are taken within the territory of a Participating Country or in a Member State of Euratom

1. If one of the Participating Countries decides to take any of the measures referred to in Article 1, that Country shall promptly provide the Commission of the European Communities, (hereinafter the Commission), with information relevant to the minimising of any foreseen radiological consequence. The Commission shall promptly inform the Member States of Euratom and the other Participating Countries.

2. When a Member State of Euratom has decided to take any such measure and has informed the Commission thereof, the Commission shall promptly inform the Participating Countries.

Article 3

The information provided for in Article 2

The information to be provided in accordance with Article 2 shall, where practicable and appropriate, include the following:

- (a) the nature and time of the event, its exact location and the facility or activity involved;
- (b) the assumed or established cause and the foreseeable development of the accident as regards the release of radioactive materials;
- (c) the general characteristics of the radioactive release, including the nature, the probable physical and chemical form, the quantity, composition and effective height of the radioactive release;
- (d) information on current and forecast meteorological and hydrological conditions necessary for forecasting the dispersion of the radioactive release;
- (e) the results of environmental monitoring;
- (f) the results of measurements of the levels of radioactivity in foodstuffs, feedingstuffs and drinking water;
- (g) the protective measures taken or planned;
- (h) the measures taken, or planned, to inform the public;
- (i) the predicted behaviour over time of the radioactive release.

At appropriate intervals thereafter, the Participating Country concerned shall provide the Commission with any other information which may be of use, particularly with respect to the further development of the situation and the foreseeable or actual end of the emergency.

Article 4

Conditions of exchange of information

1. Upon receipt of the information referred to in Articles 2 and 3, the Commission shall, while taking account of the information received from the Member States of Euratom:

- (a) promptly inform the Participating Countries of measures taken and recommendations issued following the receipt of such information;
 - (b) inform the Participating Countries, at appropriate intervals thereafter, of levels of radioactivity in foodstuffs, feedingstuffs, drinking water and the environment recorded by monitoring facilities in the Member States of Euratom and in the Participating Countries.
2. Upon receipt of the information referred to in Articles 2 and 3 above, the Participating Countries shall:
- (a) promptly inform the Commission of measures taken and recommendations issued following the receipt of such information;
 - (b) inform the Commission, at appropriate intervals thereafter, of levels of radioactivity recorded by their monitoring facilities in foodstuffs, feedingstuffs, drinking water and the environment.

Article 5

Restrictions

The Participating Countries shall not be obliged to provide the Commission with information which would jeopardise national security, and the Commission shall not pass on to the Participating Countries any information provided by a Member State of Euratom or by any party to the Agreement if such information was made available on a confidential basis.

Article 6

Technical arrangements

1. The existing detailed Ecurie arrangements for the exchange of information referred to in Articles 2, 3 and 4 shall be implemented by the Participating Countries within three months of the date of their signature of this Agreement.
2. Thereafter, detailed arrangements for the exchange of information referred to in Articles 2, 3 and 4 shall be laid down by joint Agreement between the Participating Countries, the Commission and the Member States of Euratom and tested at regular intervals. Each party shall bear its own costs in respect of the implementation of those arrangements.

Article 7

Competent authorities and points of contact

1. The Participating Countries shall indicate to the Commission the competent authority and the point of contact designated to forward and receive the information referred to in Articles 2, 3 and 4, as well as their contact information. The Commission shall inform the Participating Countries as to which of its departments is the competent authority or the contact point.
2. The contact points in the Participating Countries and the relevant department of the Commission shall be available on a 24-hour basis.

Article 8

Meetings

1. The Participating Countries shall be invited to meetings of the group set up by the Commission for the management of the Ecurie arrangements.
2. That group may decide to invite representatives from Participating Countries to attend meetings of any working groups which are set up.

3. The representatives from the Participating Countries shall have observer status, and any expenses arising in that connection shall be borne by their national authorities.

Article 9

Ecurie arrangements and other international conventions in the same field

This Agreement shall not affect the rights and obligations of the Participating Countries and of the Euratom Community deriving from bilateral or multilateral Agreements or conventions which are currently in force or to be concluded in the areas covered by the present Agreement and which are in keeping with its objective.

Article 10

Entry into force (*)

1. Following signature of this Agreement by Euratom, the Agreement shall be open for ratification by the Republic of Bulgaria, the Republic of Cyprus, the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Hungary, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Malta, the Republic of Poland, Romania, the Slovak Republic, the Republic of Slovenia, the Swiss Confederation and the Republic of Turkey. To that effect, Euratom shall transmit certified copies of the Agreement to those countries for signature. Euratom may invite other countries to become a party to this Agreement.

2. The Commission shall be depository of this Agreement.

3. This Agreement shall enter into force three months after at least one of the countries named above has acceded to it. For each Country acceding to this Agreement after its entry into force, the Agreement shall enter into force three months later.

4. Each acceding country shall inform the Commission about the termination of its internal procedures regarding the conclusion of this Agreement. The Commission shall inform the other parties to this Agreement about the accession of a new party, including the date on which the Agreement is to take effect for that party.

5. Each acceding country shall provisionally participate as a member of the Ecurie arrangements from the date on which the Commission receives a certified copy of this Agreement duly signed by the national authority invested with the requisite powers, as well as the contact information requested under Article 7 for its full implementation.

Article 11

Termination conditions

1. If a Party decides to terminate this Agreement, such termination shall be notified in writing to the other Parties. At the end of a three-month period from the date of notification, this Agreement shall cease to have legal effects between the Party which decides termination and the other Parties to this Agreement. The date of termination shall depend on the date of notification to the Commission. The Commission shall inform the other Parties to this Agreement of the relevant date.

2. Upon the accession of a Participating Country to the European Union, Council Decision 87/600/Euratom shall apply and this Agreement shall cease to have individual effect for that country.

3. This Agreement shall cease to exist if Euratom decides to withdraw from this Agreement in accordance with the conditions laid down in paragraph 1.

Article 12

Provisions concerning Switzerland

The Agreement concluded in the form of an exchange of letters between Euratom and Switzerland on 21 June 1995 (OJ C 335, 1 3.12.1995, p. 4) shall be repealed with effect from the date of entry into force of this Agreement for Switzerland after its accession to this Agreement.

Done at Brussels, 29 January 2003.

For the Commission of the European
Atomic
Energy Community

Margot WALLSTROM

Member of the Commission
SLADAN VELINOV, DIRECTOR

24. 05. 2023.

(*) A notice will be published in the Official Journal of the European Union once all the ratifications have been notified to the Commission.

SPORAZUM

između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*)

(2003/C 102/02)

UGOVORNE STRANE,

S obzirom na to da je Odluka Saveta 87/600/ Euratom uspostavila okvir, u obliku sistema *Ecurie* za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije.

S obzirom na to da će se efikasnost sistema *Ecurie* unaprediti ako treće zemlje, a naročito države u susedstvu Evropske unije budu učestvovala.

S obzirom na to da Bugarsku, Kipar, Češku Republiku, Estoniju, Mađarsku, Letoniju, Litvaniju, Maltu, Poljsku, Rumuniju, Slovačku Republiku, Sloveniju, Švajcarsku i Tursku, u daljem tekstu „države učesnice”, treba pozvati da postanu ugovorne strane ovog sporazuma,

SPORAZUMELE SU SE O SLEDEĆEM:

Član 1

Svrha i oblast primene

Ovaj sporazum se odnosi na načine obaveštavanja i razmenu informacija u svim slučajevima u kojima jedna od država učesnica ili država članica Euratoma odluči da preduzme opšte mere zaštite stanovništva u slučaju radiološke vanredne situacije koja nastaje usled:

- (a) akcidenta koji se desio na njenoj teritoriji u okviru jednog od sledećih postrojenja ili u okviru sledećih aktivnosti:
 - bilo kog nuklearnog reaktora, bez obzira na to gde se nalazi,
 - bilo kog drugog postrojenja nuklearnog gorivnog ciklusa,
 - bilo kog postrojenja za upravljanje radioaktivnim otpadom,
 - transporta i skladištenja nuklearnih goriva ili radioaktivnog otpada,
 - proizvodnje, upotrebe, skladištenja, odlaganja i transporta radioizotopa koji se koriste u poljoprivredne, industrijske, medicinske i sa tim povezane naučne ili istraživačke svrhe,
 - upotrebe radioizotopa za proizvodnju energije u svemirskim objektima; ili
- (b) bilo kog drugog akcidenta usled kojeg je došlo ili bi moglo da dođe do značajnog ispuštanja radioaktivnog materijala;
- ili
- (v) otkrivanja, na njenoj teritoriji ili izvan nje, neuobičajenih nivoa radioaktivnosti koji mogu da ugroze javno zdravlje.

Član 2

Razmena informacija kada se na teritoriji države učesnice ili države članice

Euratoma preduzimaju mere navedene u članu 1

1. Ako jedna od država učesnica odluči da preduzme bilo koju od mera navedenih u članu 1, ta država odmah dostavlja Komisiji Evropskih zajednica (u daljem tekstu Komisija) informacije neophodne za svođenje svih predviđenih radioloških posledica na najblažu moguću meru. Komisija o tome odmah obaveštava države članice Euratoma i ostale države učesnice.
2. Kada država članica Euratoma odluči da preduzme neku od tih mera i o tome obavesti Komisiju, Komisija bez odlaganja obaveštava države učesnice.

Član 3

Informacije predviđene članom 2

Informacije koje se dostavljaju u skladu sa članom 2, treba da, ako je to izvodljivo i potrebno, sadrže sledeće:

- (a) prirodu, vreme i tačnu lokaciju događaja, kao i postrojenje ili aktivnost sa tim u vezi;
- (b) pretpostavljeni ili ustanovljeni uzrok i predvidivi razvoj akcidenta u pogledu ispuštanja radioaktivnog materijala;
- (v) opšte karakteristike radioaktivnog ispuštanja koje uključuju i prirodu, verovatni fizički i hemijski oblik, količinu, sastav i efektivnu visinu radioaktivnog ispuštanja;
- (g) informacije o trenutnim i očekivanim meteorološkim i hidrološkim uslovima neophodnim da bi se predvidelo širenje radioaktivnog ispuštanja;
- (d) rezultate monitoringa životne sredine;
- (đ) rezultate merenja nivoa radioaktivnosti u prehrambenim proizvodima, hrani za životinje i vodi za piće;
- e) preduzete ili planirane mere zaštite;
- ž) preduzete ili planirane mere za informisanje javnosti;
- z) predviđeno ponašanje radioaktivnog ispuštanja kroz vreme.

Data država učesnica nakon toga dostavlja Komisiji u odgovarajućim vremenskim razmacima sve ostale informacije koje mogu biti od koristi, naročito u vezi sa daljim razvojem situacije i očekivanim ili stvarnim završetkom vanredne situacije.

Član 4

Uslovi razmene informacija

1. Po prijemu informacija iz članova 2 i 3, Komisija, uzimajući u obzir informacije dobijene od država članica Euratoma:
 - (a) odmah obaveštava države učesnice o merama koje je preduzela i preporukama koje je dala po prijemu takvih informacija;
 - (b) obaveštava države učesnice, u odgovarajućim vremenskim razmacima nakon toga, o nivoima radioaktivnosti koje su u prehrambenim proizvodima, hrani za životinje, vodi za piće i životnoj sredini zabeležili sistemi monitoringa u državama članicama Euratoma i državama učesnicama.
2. Po prijemu informacija navedenih u članovima 2 i 3, države učesnice:
 - (a) odmah obavestavaju Komisiju o merama koje su preduzele i preporukama koje su dale po prijemu tih informacija;

(b) obavješavaju Komisiju, u odgovarajućim vremenskim razmacima nakon toga, o nivoima radioaktivnosti koje su njihovi sistemi monitoringa zabeležili u prehrambenim proizvodima, hrani za životinje, vodi za piće i životnoj sredini.

Član 5

Ograničenja

Države učesnice nisu u obavezi da dostavljaju Komisiji informacije koje bi ugrozile nacionalnu bezbednost, a Komisija državama učesnicama ne prenosi nikakve informacije koje dostavljaju države članice Euratoma ili bilo koja strana u Sporazumu ukoliko su joj takve informacije dostavljene kao poverljive.

Član 6

Tehnički dogovori

1. Države učesnice sprovode postojeće detaljne dogovore sadržane u sistemu *Ecurie* za razmenu informacija iz članova 2, 3 i 4 u roku od tri meseca od datuma potpisivanja ovog sporazuma.
2. Nakon toga se zajedničkim sporazumom između država učesnica, Komisije i država članica Euratoma utvrđuju detaljni aranžmani za razmenu informacija iz članova 2, 3 i 4 i proveravaju u redovnim vremenskim razmacima. Svaka ugovorna strana snosi svoje troškove u vezi sa primenom tih aranžmana.

Član 7

Nadležni organi i kontakt tačke

1. Države učesnice su dužne da Komisiji naznače nadležni organ i kontakt tačku određenu za dostavljanje i primanje informacija navedenih u članovima 2, 3 i 4 kao i njihove kontakt podatke. Komisija obavještava države učesnice o tome koja je od njenih službi nadležni organ ili kontakt tačka.
2. Kontakt tačke u državama učesnicama i relevantna služba u okviru Komisije moraju biti na raspolaganju 24 sata na dan.

Član 8

Sastanci

1. Države učesnice se pozivaju na sastanke grupe koju obrazuje Komisija za potrebe upravljanja sistemom *Ecurie*.
2. Ta grupa može odlučiti da pozove predstavnike država učesnica da prisustvuju sastancima obrazovanih radnih grupa.
3. Predstavnici država učesnica imaju status posmatrača, a sve troškove koji mogu da nastanu sa tim u vezi snose njihovi nacionalni organi.

Član 9

Sistem *Ecurie* i druge međunarodne konvencije iz iste oblasti

Ovaj sporazum ne utiče na prava i obaveze država učesnica i Zajednice Euratom koji proizlaze iz bilateralnih ili multilateralnih sporazuma i konvencija koji su trenutno na snazi ili

će biti zaključeni u oblastima obuhvaćenim ovim sporazumom, a koji su u skladu sa njegovim ciljem.

Član 10

Stupanje na snagu (1)

1. Nakon što ga potpiše Euratom, ovaj sporazum je otvoren za ratifikaciju Republici Bugarskoj, Republici Kipar, Češkoj Republici, Republici Estoniji, Republici Mađarskoj, Republici Letoniji, Republici Litvaniji, Republici Malti, Republici Poljskoj, Rumuniji, Slovačkoj Republici, Republici Sloveniji, Švajcarskoj Konfederaciji i Republici Turskoj. Euratom u tu svrhu dostavlja overene kopije Sporazuma ovim državama na potpisivanje. Euratom može da pozove i druge države da postanu ugovorne strane ovog sporazuma.
2. Komisija je depozitar ovog sporazuma.
3. Ovaj sporazum stupa na snagu tri meseca nakon što mu pristupi bar jedna od navedenih država. Za svaku od država koje pristupe ovom sporazumu nakon njegovog stupanja na snagu, sam Sporazum stupa na snagu tri meseca od pristupanja.
4. Svaka pristupajuća država obaveštava Komisiju o završetku svojih internih postupaka u vezi sa zaključivanjem ovog sporazuma. Komisija obaveštava druge ugovorne strane ovog sporazuma o pristupanju nove strane, što uključuje i datum kada Sporazum stupa na snagu za tu stranu.
5. Svaka pristupajuća država privremeno učestvuje kao članica sistema *Ecurie* od datuma kada Komisija primi overenu kopiju ovog sporazuma koju je uredno potpisao nacionalni organ sa odgovarajućim ovlašćenjima, kao i kontakt podatke koji se u skladu sa članom 7 zahtevaju za njegovu punu primenu.

Član 11

Uslovi za raskid

1. Ako neka od strana odluči da raskine ovaj sporazum, dužna je da o tome pisanim putem obavesti ostale ugovorne strane. Po isteku perioda od tri meseca od datuma obaveštenja, ovaj sporazum prestaje da ima pravno dejstvo između ugovorne strane koja odluči da ga raskine i ostalih ugovornih strana Sporazuma. Datum raskida zavisi od datuma obaveštenja Komisije. Komisija obaveštava ostale strane u Sporazumu o datom datumu.
2. Po pristupanju države učesnice Evropskoj uniji, primenjuje se Odluka Saveta 87/600/Euratom, a ovaj sporazum prestaje da ima pojedinačno dejstvo za tu državu.
3. Ovaj sporazum prestaje da postoji ako Euratom odluči da se povuče iz njega u skladu sa uslovima predviđenim u stavu 1.

Član 12

Odredbe koje se odnose na Švajcarsku

Sporazum koji je sklopljen u obliku razmene pisama između Euratoma i Švajcarske 21. juna 1995. godine (Sl. list S 335, 13.12.1995, str. 4) prestaje da važi danom stupanja na snagu ovog sporazuma za Švajcarsku nakon njenog pristupanja ovom sporazumu.

Sačinjeno u Briselu, 29. januara 2003. godine

¹Обавештење ће се објавити у *Службеном листу Европске Уније* након што Комисија буде обавештена о свим ратификацијама

Za Komisiju Evropske zajednice za atomsku energiju

Margot VALSTREM

Članica Komisije

Slađan Velinov, direktor

24. 05. 2023.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje zakona sadržan je u odredbi člana 97. tačka 1. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija, između ostalog, uređuje i obezbeđuje svoj međunarodni položaj i odnose sa drugim državama i međunarodnim organizacijama i u članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava, prema kome Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZA ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE POTVRĐIVANJE MEĐUNARODNOG UGOVORA

Republika Srbija je tradicionalno orijentisana ka sprečavanju širenja nuklearnog oružja i ka korišćenju nuklearne energije isključivo u miroljubive svrhe. Istovremeno obaveza države je obezbeđivanje zaštite zdravlja ljudi i životne sredine od štetnog uticaja jonizujućeg zračenja.

Nakon nuklearne nesreće u Černobilju 1986. godine, međunarodna zajednica je uvidela značaj ranog obaveštavanja o nuklearnoj nesreći te su usvojene Konvencija o ranom obaveštavanju o nuklearnim nesrećama i Konvencija o pružanju pomoći u slučaju nuklearne nesreće ili radiološke opasnosti čiji je Republika Srbija potpisnik. Tokom rane faze nuklearnih nesreća velikih razmera sa ispuštanjem radioaktivnosti u atmosferu, neophodno je što pre obavestiti nadležne organe u svim ugroženim i potencijalno ugroženim državama i dostaviti im što je moguće više relevantnih informacija kako bi se pravovremenom primenom mera zaštite izbegao i smanjio negativan uticaj jonizujućeg zračenja na zdravlje stanovništva i na životnu sredinu.

Odlukom Saveta od 14. decembra 1987. godine o programima Zajednice za ranu razmenu informacija u radiološkim vanrednim situacijama (87/600 Euratom) uspostavljen je okvir, u obliku sistema za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije – *Ecurie* koji predstavlja sistem za tehničku implementaciju Odluke 87/600/Euratom. Ova Odluka zahteva od *Ecurie* članica da odmah obaveste Evropsku komisiju i one države članice koje bi mogle biti potencijalno ugrožene, o svojoj nameri preduzimanja mera u cilju zaštite stanovništva u slučaju vanredne radiološke situacije. Sve države članice po prijemu informacija od strane Evropske komisije obaveštavaju Evropsku komisiju o merama koje su preduzele i preporukama koje su dale, kao i o izmerenim nivoima radioaktivnosti.

S obzirom na to da se efikasnost sistema *Ecurie* može unaprediti ako treće zemlje, a naročito države u susedstvu Evropske unije budu u njemu učestvovali, 2003. godine je usvojen Sporazum između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*) (2003/C 102/02) čiji je depozitar Evropska komisija.

Svih 27 država članica EU, kao i Švajcarska Konfederacija potpisale su Sporazum između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije - *Ecurie* sporazum. *Ecurie* sistem se sastoji iz tri glavna dela:

- formata podatka – Konvencionalno informaciona struktura (*Convention Information Structure (CIS)*) koji detaljno opisuje vrstu i format informacija koje se šalju
- namenskog *Ecurie* softvera (*CoDecS*) za kreiranje, slanje i primanje poruka u CIS formatu koristeći Internet i digitalnu mrežu integrisanih usluga (*ISDN*)

- mreže kontakt tačkaka (CPs) i nadležnih organa (CAs) zvanično nominovanih od strane svake države učesnice i Evropske komisije odgovornih za *Ecurie* funkcionisanje sistema.

Republika Srbija je strana ugovornica Konvencije o ranom obaveštavanju o nuklearnim nesrećama („Službeni list SFRJ – Međunarodni ugovori“, broj 15/89) i Konvencije o pružanju pomoći u slučaju nuklearnih nesreća ili radiološke opasnosti („Službeni list SFRJ – Međunarodni ugovori“, broj 4/91).

U Godišnjem izveštaju Evropske komisije o napretku Srbije za 2024. godinu navodi se da je po pitanju nuklearne energije, nuklearne bezbednosti i zaštite od zračenja, zakonodavstvo Republike Srbije delimično usklađeno sa pravnim tekovinama EU te da Republika Srbija nije postigla napredak u pogledu usvajanja *Ecurie* sporazuma između Evropske zajednice za atomsku energiju i trećih zemalja o pravovremenoj razmeni informacija u slučaju radiološke vanredne situacije.

Zaključkom Vlade 05 Broj: 337-10545/2022-2 od 13. decembra 2022. godine, utvrđena je Osnova za pristupanje Republike Srbije Sporazumu između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*), koja je sastavni deo zaključka, prihvaćen tekst Sporazuma između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*) i Osnova iz tačke 1. zaključka dostavljena nadležnom odboru Narodne skupštine, u skladu sa članom 8. Zakona o potvrđivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni glasnik RS“, broj 32/13), radi pribavljanja saglasnosti za privremenu primenu Sporazuma, do njegovog stupanja na snagu.

Zaključkom Vlade 05 Broj: 337-367/2023 od 26. januara 2023. godine, konstatovano je da je Odbor za zaštitu životne sredine Narodne skupštine 27. decembra 2022. godine doneo Odluku 19 Broj: 337-2812/22 kojom je dao saglasnost Vladi za privremenu primenu Sporazuma između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*), do njegovog stupanja na snagu i ovlašćen Slađan Velinov, direktor Direktorata za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost Srbije, da u ime Vlade, kao zastupnika Republike Srbije, potpiše Sporazum između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*).

Dana 24. maja 2023. godine, Slađan Velinov, direktor Direktorata za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost Srbije, potpisao je Sporazum između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*).

Potpisivanjem ovog Sporazuma i članstvom u *Ecurie* sistemu Republika Srbija će unaprediti postojeći sistem ranog obaveštavanja koji se odnosi na razmenu informacija sa drugim državama, na osnovu kojih se mogu vršiti bolje procene izlaganja stanovništva i procena uticaja na životnu sredinu u slučaju nuklearne ili radiološke vanredne situacije.

Zakonom o potvrđivanju Sporazuma između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*) Republika Srbija unapređuje postojeći sistem ranog obaveštavanja. Svrha primene ovog sporazuma je obaveštavanje i rana razmena informacija u svim slučajevima u kojima jedna od država učesnica ili država članica Euratoma odluči da preduzme opšte mere zaštite stanovništva u slučaju radiološke vanredne situacije

usled događaja koji može da se desi na teritoriji same države ili izvan njenih granica a u cilju zaštite stanovništva i životne sredine od štetnih posledica dejstva jonizujućeg zračenja. Informacije koje se razmenjuju između ostalog sadrže i ustanovljeni uzrok nuklearne ili radiološke vanredne situacije. U tom smislu potpisivanje ovog sporazuma će pružiti mogućnosti unapređenja sigurnosnih i bezbednosnih procedura kako bi se smanjila verovatnoća događanja sličnih incidenata i/ili akcidenata. Važno je naglasiti da države učesnice nisu u obavezi da dostavljaju Komisiji informacije koje bi ugrozile nacionalnu bezbednost, a ukoliko se ipak odluče na razmenu istih, kao poverljivih, Evropska komisija ih ne prosleđuje ostalim državama učesnicama.

Ovaj sporazum se odnosi na načine obaveštavanja i razmenu informacija u svim slučajevima u kojima jedna od država učesnica ili država članica Euratoma odluči da preduzme opšte mere zaštite stanovništva u slučaju radiološke vanredne situacije koja nastaje usled:

- akcidenta koji se desio na njenoj teritoriji u okviru postrojenja ili aktivnosti (bilo kog nuklearnog reaktora, bez obzira na to gde se nalazi, bilo kog drugog postrojenja nuklearnog gorivnog ciklusa, bilo kog postrojenja za upravljanje radioaktivnim otpadom, transporta i skladištenja nuklearnih goriva ili radioaktivnog otpada, proizvodnje, upotrebe, skladištenja, odlaganja i transporta radioizotopa koji se koriste u poljoprivredne, industrijske, medicinske i sa tim povezane naučne ili istraživačke svrhe, upotrebe radioizotopa za proizvodnju energije u svemirskim objektima);
- bilo kog drugog akcidenta usled kojeg je došlo ili bi moglo da dođe do značajnog ispuštanja radioaktivnog materijala;
- otkrivanja, na njenoj teritoriji ili izvan nje, neuobičajenih nivoa radioaktivnosti koji mogu da ugroze javno zdravlje.

Članom 2. Sporazuma propisana je razmena informacija kada se na teritoriji države učesnice ili države članice Euratoma preduzimaju mere zaštite stanovništva u slučaju radiološke vanredne situacije dok su članom 3. utvrđene informacije (priroda, vreme i tačna lokacija događaja, i postrojenje ili aktivnost o kojima je reč; pretpostavljeni ili ustanovljeni uzrok i predvidivi razvoj akcidenta u pogledu ispuštanja radioaktivnog materijala; opšte karakteristike radioaktivnog ispuštanja koje uključuju prirodu, verovatni fizički i hemijski oblik, količinu, sastav i efektivnu visinu radioaktivnog ispuštanja; informacije o trenutnim i očekivanim meteorološkim i hidrološkim uslovima neophodnim da bi se predvidelo širenje ispuštenih radioaktivnih materija; rezultate monitoringa životne sredine; rezultate merenja nivoa radioaktivnosti u hrani, hrani za životinje i vodi za piće; preduzete ili planirane mere zaštite; preduzete ili planirane mere za informisanje javnosti; predviđeno ponašanje ispuštenih radioaktivnih materija kroz vreme) koje se dostavljaju ako je to izvodljivo i potrebno.

Kada je reč o tehničkim dogovorima, važno je napomenuti da postojeće detaljne dogovore sadržane u sistemu *Ecurie* za razmenu informacija države učesnice treba da sprovedu u roku od tri meseca od dana potvrđivanja ovog sporazuma, nakon čega se zajedničkim sporazumom između država učesnica, Komisije i država članica Euratoma utvrđuju detaljni aranžmani za razmenu informacija i proveravaju u redovnim vremenskim razmacima. Pri tome svaka ugovorna strana snosi svoje troškove u vezi sa primenom tog aranžmana.

Nakon završetka postupka donošenja Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima Zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*) države učesnice su u obavezi da Evropsku komisiju obaveste o nadležnom organu i kontakt tački određenoj za dostavljanje i primanje informacija koja mora biti na raspolaganju 24 sata na dan. Države učesnice se pozivaju na radne sastanke grupa koje obrazuje Komisija za potrebe upravljanja sistemom *Ecurie*. Predstavnici država učesnica imaju status posmatrača, a sve troškove koji mogu da nastanu u vezi sa tim snose njihovi nacionalni organi.

Ovaj sporazum ne utiče na prava i obaveze država učesnica i Zajednice Euratom koja proizlaze iz bilateralnih ili multilateralnih sporazuma i konvencija koji su trenutno na snazi ili će biti zaključeni u oblastima obuhvaćenim ovim sporazumom, a koje su u skladu sa njegovim ciljem. Takođe, svaka država koja pristupa Sporazumu obaveštava Evropsku komisiju o završetku svojih internih postupaka u vezi sa zaključivanjem ovog sporazuma dok Evropska komisija obaveštava druge ugovorne strane ovog sporazuma o pristupanju nove ugovorne strane kao i o datumu kojim Sporazum stupa na snagu za tu ugovornu stranu. Sporazum stupa na snagu tri meseca od slanja instrumenata o ratifikaciji.

Sporazumom je utvrđen i način na koji se isti može otkazati i obaveštavanje drugih ugovornih strana pisanim putem. Nakon perioda od tri meseca od dana obaveštavanja sporazum prestaje da ima pravno dejstvo između ugovorne strane koja je odlučila da raskine sporazum i ostalih ugovornih strana Sporazuma. Datum raskida zavisi od datuma obaveštenja Evropske komisije koja obaveštava ostale strane u Sporazumu o datom datumu.

III. FINANSIJSKE OBAVEZE KOJE NASTAJU IZVRŠAVANJEM SPORAZUMA

Izvršavanjem Sporazuma između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*) ne nastaju direktne finansijske obaveze za Republiku Srbiju.

IV. PROCENA POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA IZVRŠAVANJE SPORAZUMA

Za izvršavanje Sporazuma između Evropske zajednice za atomsku energiju (Euratom) i država nečlanica Evropske unije o učešću potonjih u dogovorima zajednice za ranu razmenu informacija u slučaju radiološke vanredne situacije (*Ecurie*) nije potrebno obezbediti finansijska sredstva iz budžeta Republike Srbije.

Eventualno potrebna finansijska sredstva za primenu i izvršavanje ovog sporazuma u narednim godinama, planiraće se prilikom izrade Finansijskog plana za naredne godine, a u okviru razdela Ministarstva životne sredine i limita koji za svakog budžetskog korisnika utvrđuje Ministarstvo finansija.